

Prezentacije društva i usluga koje pružamo

Adria Bonus je novoformirano društvo za pružanje poslovnih usluga koje posluje negdje oko godinu dana. Sjedište društva je u Poreču, Partizanska 13. Društvo zapošljava 5 diplomiranih ekonomista, jednoga diplomiranog inženjera, jednoga ekonomistu, a jedan je od direktora doktor nauka. Djelatnici se intenzivno već godinu dana osposobljavaju za savjetničke usluge, a posebna je pažnja u edukaciji posvećena educiranju u vezi mogućnosti korištenje EU fondova i drugih EU sredstava za ulaganje sredstava u razvojne projekte.

Usluge koje društvo pruža su slijedeće:

1. Identifikacija mogućnosti korištenja određenih fondova za financiranje projekata klijenata
2. Koordinacija projekta prema PMC metodologiji koju koristi EU
3. Izrada investicijske studije kao bitnog dokumenta za prijavu na natječaj o dodjeli sredstava iz programa IPA ali i drugih EU fondova
4. Izrada proračuna (budgeta) projekta u okviru prijavnice dokumentacije
5. Izrada prijavnog dosjea za objavljen natječaj
6. Izrada natječajnog dosjea tj. dokumentacije javne nabave prema standardnim natječajnim procedurama Europske komisije
7. Koordinacija svih aktivnosti svih dionika u pripremi projekta (aktivnosti samoga investitora, projektanata, izrađivača elaborata zaštite okoliša, financijskih institucija, procedura dobivanja dozvola, odobrenja i sl.)
8. Poslovno savjetovanje u svim fazama pripreme za podnošenje prijave za korištenje sredstava IPA i drugih EU sredstava do faze predaje zahtijeva za financiranje po objavljenom natječaju
9. Financijsko savjetovanje u svim fazama pripreme za podnošenje prijave za korištenje sredstava IPARD mjera 302 do faze predaje zahtijeva za financiranje po objavljenom natječaju
10. Prevodimo svu potrebnu dokumentaciju na engleski jezik

Ukratko, mi dajemo osnovne informacije klijentima o mogućnosti financiranja njegovog projekta, za klijenta pripremamo njegov projekt za prijavu na natječaj u cijelosti (sve što je s tim u vezi odrađujemo mi), izrađujemo investicijsku studiju, izrađujemo prijavne dokumente i obrasce, dokumente javne nabave EU, prevodimo dokumentaciju i savjetujemo i vodimo investitora (klijenta) u svim ostalim poslovima pripreme za prijavu kako bi se prijava za dobivanje sredstava određenog fonda kvalitetno pripremila i pravovremeno izvršila prijava. Dakle vodimo proces pripreme i prijave moglo bi se reći 100% za klijenta. To je važno naglasiti jer se klijenti na taj način potpuno rasterete briga i dilema u vezi prijave, jer je kompliciranost procesa ponekada odbijajući faktor.

Ukratko o sredstvima EU fondova na raspolaganju Hrvatskoj

Hrvatska u prepristupnoj fazi ima pravo koristiti sredstava IPA (Instrument prepristupne pomoći) koji se sastoji od 5 komponenti:

Komponenta (Hrvatska)	2011.	2012.
I. Pomoć u tranziciji i jačanju institucija	39,9	40,9
II. Prekogranična suradnja	16,5	16,9
III. Regionalni razvoj	58,2	59,3
IV. Razvoj ljudskih potencijala	16	16
V. Ruralni razvoj (IPARD)	26,5	27,3
Ukupno Hrvatska	157,1 Mil EUR	160,4 Mil EUR

Alokacija po županijama nije predviđena. Dakle godišnje imamo na raspolaganju oko 160 mil EUR za cijelu Hrvatsku a koliko će gdje ići zavisi tko se, odakle i koliko javlja na natječaj. Za za to je jako važno da se lokalno i regionalno što više vrši edukacija i animacija građana, poduzetnika, poljoprivrednika, obrtnika, institucija javnog sektora i drugih da se javljaju na natječaje. Po nekim informacijama iz medija Hrvatska negdje koristi preko 80% tih raspoloživih sredstava.

No, osim IPA Hrvatska već sada ima pravo koristiti cijeli niz fondova koji nisu samo za Hrvatsku ili za države u prepristupnoj fazi, nego su to fondovi za EU, a Hrvatska ima pravo koristiti ta sredstva jer je sa EU za te fondove zaključila sporazume o korištenju i plaća članarinu. To su veliki fondovi kao Culture, Media, Marco Polo, Progress, Cjeloživotno učenje, Europa za mlade, CIP, FP7 i sl. Tu su sredstva izuzetno visoka ali je i konkurencija vrlo velika.

Kako prijaviti projekt na objavljen natječaj

U pravilu sredstva EU fondova mogu se dobiti na način da se projekt prijavi na objavljen natječaj.

Natječaji se stalno ponavljaju za sve vrste fondova, a objavljuju se na web stranicama i u medijima.

Princip javljanja za korištenje sredstava sastoji se uvijek od **tri osnovna koraka**:

1. Tko ima projekt mora izvršiti identifikaciju tj. vidjeti iz kojega se fonda taj projekt može financirati
2. Nakon identifikacije treba projekt pripremiti u što većoj mjeri (do građevinske dozvole npr. ako se radi o izgradnji, priprema tehničke i druge dokumentacije, investicijske studije, elaborata zaštite prirode .....)

3. Kada se objavi natječaj sa pripremljenim projektom treba pripremiti još i prijavnu dokumentaciju i javiti se na natječaj kada je taj objavljen

Sve prethodno navedeno radimo mi kao consulting poduzeće ili usmjeravamo klijenta (investitora) što on treba pripremiti da bi se moglo prijaviti projekt na natječaj. Time je angažman klijenta sveden na minimum i maksimalno je pojednostavljen.

Uglavnom potrebno je da na pripremi projekata i prijavi rade stručne i osposobljene osobe jer bez toga je teško za pretpostaviti da se projekt kvalitetno može pripremiti i prijaviti. Uloga poduzeća koja se bave poslovnim savjetovanjem je tu vrlo velika, makar treba naglasiti i druge institucije iz javnoga sektora (od ministarstava do razvojnih agencija i sl.). Sve je to cjelina – jedan sustav i tek sinergijom svih (i vas medija) rezultati će biti sve bolji. Svaki fond ima svoj pravilnik po kojem se priprema prijava projekta, vodić (manuel) za provedbu i dokumentaciju koja se objavljuje u natječaju, koja je obično dosta široka i zahtjevna. Većim djelom cijela dokumentacija, upute, pravila i sl. su na engleskom jeziku. Priprema pretpostavlja i javnu nabavu po pravilima EU koja se zove PRAG, pa je i taj dio posla zahtjevan. Ono što je također važno reći da se za svaki fond, odnosno natječaj pojedinog fonda organiziraju od nadležnih tijela prezentacije, seminari, radionice bez kojih je nemoguće kvalitetno pripremiti projekte. dakle, radi se o jednom kontinuiranom obrazovanju i osposobljavanju. U Hrvatskoj je za svaki pojedini fond zaduženo neko ministarstvo ili neka druga vladina organizacija ili ustanova (Agencija za plaćanje u poljoprivredi i ribarstvu, Hrvatske vode, SAFU, HZZO, ASO, SDURF i niz drugih institucija), dakle njih 15-tak. Uz njih za fondove EU kako se prijeve za te fondove vrše u EU u Brisel, nadležna tijela su tijela Europske komisije.

Dakle sve je komplicirano i zahtjevno ali uz dobre savjetnike projekte je relativno lako moguće pripremiti i prijaviti i na temelju toga dobiti bespovratna sredstva. Jednostavno, potrebno je prihvatiti filozofiju da je vrijedno boriti se za nepovratna sredstva koja se mjere i u iznosima od više stotina tisuća EUR. Naglašavam da se sada radi o pretpriputnoj fazi sa financijskim okvirima koje sam prethodno naveo, no kada uđemo u EU (2013.g.) već te godine će biti financijski okvir oko 800 mil EUR, a slijedećih godina oko 2 milijarde EUR što je više nego 10 puta nego što nam je sada na raspolaganju. To su ogromna sredstva i ogromna je šansa Hrvatske da se sada dobro organizira (po svim linijama i svim nivoima, ali da se na ogovarajući način informira i educira stanovništvo) jer ako mi budemo iskoristili sva ta sredstva i tako godinama (npr. za 10 g. to može biti oko 20 milijardi EUR) to hrvatskoj može biti ogromna financijska i investicijska infuzija koja će nam pomoći u izlasku iz krize i brzom razvoju, kako je to npr. bili i je još uvijek u Poljskoj koja je primjer dobroga korištenja EU fondova.

U suštini klijent poduzetnik ili drugi klijent trebao bi se nama javiti na prvi informativni razgovor da ga uputimo što treba učiniti, kako pripremiti projekt, na koji se natječaj i kada može javiti,

koje će troškove imati u pripremi i sl. Naime, može pratiti Narodne novine gdje se svi natječaji i pravilnici objavljuju ili web stranice svih tih ministarstava i vladinih institucija ili institucija EU za EU fondove, no kako sam već na početku rekao, to bi za pojedinca koji priprema vlastiti projekt bilo vrlo neracionalno i gotovo je nemoguće da bi netko na taj način mogao pripremiti i prijaviti svoj projekt za određena sredstva. Za to postoje osposobljeni savjetnici, koji nisu samo privatne consulting poduzeća kao što je Adria Bonus, dakle naše poduzeće, već to može biti i neka institucija javnoga sektora koja pruža usluge za klijente poduzetnike ili druge institucije. Što znači pripremljen projekt? To zavisi od vrste projekta, ali ako se radi o nekom poduzetničkom ili sl. projektom u najvećem broju slučajeva to je tehnička dokumentacija i građevinska dozvola, investicijska studija i elaborat zaštite okoliša, a ko drugih projekata koji nemaju takav karakter procedure pripreme projekta vezane su za PCM metodu razvoja i pisanja projekata koji je za cijelu EU, manje – više sličan.

Podaci o dosadašnjim aktivnostima Adria Bonusa

Iz Istarske županije novac traže gotovo sve strukture: fizičke osobe (npr za ruralni turizam), poljoprivredna gospodarstva, obrtnici, poduzeća, općine i gradovi, druge javne institucije, udruge, kulturne, socijalne institucije itd., itd. .... jer su različiti fondovi namijenjeni različitim projektima. Gledavši sve fondove i iz Grupe IPA – Predpristupne pomoći i iz grupe drugih EU fondova na koje imamo pravo pristup, isti pokrivaju gotovo sve strukture društva. Našu pomoć u različitim oblicima zatražilo je do sada 10-tak općina, 15-tak fizičkih osoba i poduzetnika, 4 -5 institucija iz područja kulture, obrazovanja, socijale, 5 – 6 turističkih zajednica i sl. Neki od tih subjekata prijavili su svoje projekte na natječaje, a neki su u pripremi projekata, a neki su još u fazi definiranja svojih projekata i indentifikacije fondova na koje bi se mogli javiti.

Konkretno, dobivena su nepovratna sredstva IPARD mjera 302 za uređenje škole Jakovici u objekat ruralnog turizma sa edukacijskim centrom. Nepovratna sredstva su 75.000 EUR, a u tom aranžmanu dobiva se i vrlo povoljan kredit HBOR-a sa 12 g otplate i 2% kamata za još 75.000 EUR. Također, ove smo godine prijavili 4 općine za infrastrukturu u okviru IPARD mjera 301 i ti su projekti u završnoj fazi odobrenja sredstava (Općina Kaštelir – Labinci za kanalizaciju, Općina Tinjan, Općina Sv.Lovreč i Općina Gračišće za asfaltiranje nerazvrstanih cesta). Radi se o oko 2 mil EUR nepovratnih sredstva koje će te općine vrlo vjerojatno dobiti jer je procedura pri kraju. Prijavili smo i 5 – 6 općina na raspisan poziv za korištenje sredstava Europske investicijske banke i ministarstva Mora, prometa i infrastrukture (EIB 3), od kojih je za jednu općinu potpisano pismo o namjerama o dodjeli oko 300.000 EUR. To je Općina Pićan, a radi se o projektu popločenja prometnica u povijesnoj jezgri Pićna. Drugim riječima, izvjesno je da smo našim uslugama pomogli da će se vrlo vjerojatno dobiti oko 2,5 mil EUR

nepovratnih sredstava za razne projekte u Istri, a godina još nije gotova pa je za očekivati još neka sredstva za prijave koje smo vršili. Ovog momenta pripremo za prijavu 4 projekta fizičkih osoba za ruralni turizam i to u Kapelici kraj Labina, Jukićima, Žbadaju i Benčanima. Prijava na natječaj uslijediti će do 31.10.2011. do kada je natječaj otvoren. Također sada pripremamo dva projekta za prijavu na natječaj prekogranične suradnje Jadran i to jedan turistički projekt (Općina i TZ Tar - Vabriga) i jedan projekt iz područja socijalne skrbi. Teško je nabrojati koji su sve projekti u pripremi i koji su sve subjekti naši klijenti jer ih ima poprilično u različitim fazama suradnje, a najveći je dio u fazi indentifikacije i informativnoj fazi: kako pripremiti projekt i iz kojih bi se sredstava mogao financirati.

Dodatne informacije možete dobiti na:

Adria Bonus d.o.o.

Poreč, Partizanska 13

Tel. 431 566

info@adria-bonus.com

www.adria-bonus.com